

alén das CATEDRAIS...

Rutas para descubrir
este recanto de Galicia

XUNTA DE GALICIA

Edita:

Turismo de Galicia www.turgalicia.es

Diseño, maquetación e redacción:

 Aporta Comunicación www.aportacomunicacion.es

Arquivo fotográfico:

Turismo de Galicia www.turgalicia.es

Imprime: Lasa

Depósito Legal: C xxxx-2015

- Rutas de entre 1 e 2 horas
- Rutas de entre 2 e 3 horas

índice

02 Introdución

02 | Alén das Catedrais

04 Mar e natureza infinita

- 06 | ④ A ría azul de Ribadeo
- 08 | ② Das Catedrais a Rinlo
- 10 | ③ De Rinlo a illa Pancha
- 12 | ④ Barreiros é mar
- 14 | ⑤ Rinlo, berce do percebe

16 Percorridos pola historia

- 18 | ⑥ Os pasos do mariscal Pardo de Cela
- 20 | ⑦ Historia e mar en San Cibrao
- 22 | ⑧ Lourenzá, a terra da faba
- 24 | ⑨ A cultura castrexa na Mariña

26 Pegada industrial

- 28 | ⑩ A cerámica de Sargadelos
- 30 | ⑪ A pesca do bonito en Burela

32 Ollada á arquitectura

- 34 | ⑫ O recordo indiano en Ribadeo
- 36 | ⑬ A riqueza de Mondoñedo

38 Praias e miradoiros

ALÉN DAS CATEDRAIS.

As Catedrais é unha das mellores praias do mundo. Toda a beleza e maxia concéntranse neste monumento natural que ofrece unha imaxe de postal inesquecible.

Pero... que facer preto deste tesouro? Natureza, mar e montaña, historia e tradición, artesanía, cultura, arquitectura, gastronomía,... Tendo como punto de partida a praia das Catedrais hai un amplo abano de posibilidades neste recuncho de Galicia. Coñéceas e detente nelas, gózaas paseniño. Namorarás.

Visitar As Catedrais

Durante os meses de verán (do 1 de xullo ao 30 de setembro) e en Semana Santa é preciso solicitar unha autorización. Esta é gratuita e pódese conseguir online na web <http://ascatedrais.xunta.es>

Nesta terra sempre hai algo que sorprende a cada paso. Nestas páxinas atoparás unha selección de lugares e recursos ben articulados para facilitarche a túa experiencia. A premisa é que poidas coñecer este recanto de Galicia como máximo en tres horas, contando os desprazamentos e as propias visitas. Para que o fagas dun xeito relaxado estas son as rutas que che propoñemos.

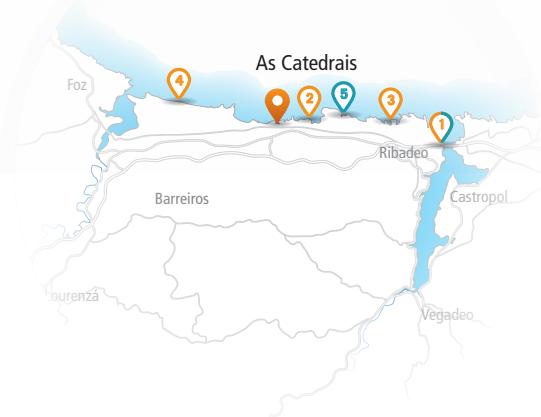
Explorando a zona e mergullándose nela levarás un recordo distinto. Con propostas desde unha a tres

horas descubrirás lugares que tamén pagan a pena. Convidámose a percorrer ata trece rutas de distintos tempos e temáticas variadas. Cada unha delas achegarache unha experiencia única. Non deixes que cha conten e elixe a túa!

MAR E NATUREZA INFINITA

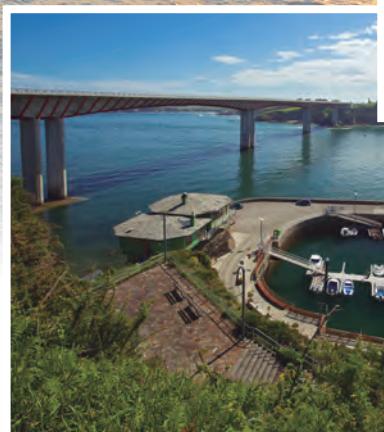
Praias enfeitadoras, calas solitarias e fascinantes cantís adorman este privilexiado litoral que che propoñemos percorrer vagarosamente.

- Rutas de entre 1 e 2 horas
- Rutas de entre 2 e 3 horas

Cheia de cores e diversidade, natureza salvaxe e caprichosa, postas de sol marabillosas... Se de algo presume Galicia é da beleza da súa costa, das paisaxes que quedan gravadas nas retinas dos visitantes.

Se non queres coller o coche, das Catedrais a Rinlo **2** e Barreiros é mar **4** son as rutas idóneas para os más activos. Partindo do areal podes camiñar cara a un ou outro lado e internarte nunha contorna máis natural no primeiro caso ou no longo paseo ma-

Forte de
San Damián
(Ribadeo)

Rinlo

Porto de
Porcillán e ría
de Ribadeo

rítimo que debuxa todo o litoral do municipio de Barreiros.

De Rinlo a illa Pancha **3** e desde aquí, e ao longo da súa “ría azul” **4**, ata Ribadeo gozarás andando por un sendeiro que separa a terra do mar. Para achegarte ata o punto de inicio destas rutas precisarás coche.

Non perdas a oportunidade de saborear Rinlo **5**, un encantador barrio mariñeiro que conserva unha gastronomía que nos lembra que desta vila eran noutrora os mellores mariscos do Cantábrico. A proba: as antigas cetarias naturais onde estes se cultivaban, que tanto lle deben á forza do poderoso mar.

1

A RÍA AZUL DE RIBADEO

Paseo desde o faro ata o porto ribadense

- Desde o encantador faro de illa Pancha ata o porto deportivo de Porcillán discorre un paseo pola marxe esquerda da ría de Ribadeo, que domina o percorrido. Esta ruta continúa máis aló da vila ata o Muíño das Aceas por unha zona arborada. Propoñémosche gozar do primeiro tramo ata o porto, aos pés do casco vello. Os ribadenses fixeron deste percorrido o seu lugar favorito para pasear, ánimate a descubrir o porque?

- **PERCORRIDO**
2,5 km
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Media - alta
- **TEMPO TOTAL**
1h 30 min en coche
2h 30 min a pé

8 min

22 min

1

2

FARO DE ILLA PANCHA

📍 43°33'19.9"N 7°02'31.6"W

A construcción cadrada corresponde ao faro primitivo (1859). En 1984 deixa de funcionar ao entrar en servizo a nova torre que se levantou á súa beira. A marxa inunda o lugar cada atardecer, ao encender a luz da lanterna. Estás no último faro do norte de Galicia. En fronte, a veciña Asturias.

FORTE DE SAN DAMIÁN

📍 43°32'45.8"N 7°02'11.9"W

Deixando atrás o faro, camiño de Ribadeo, atoparás o foxo e os grosos muros dun antigo forte (s. XVIII) que protexía a ría dos posibles ataques inimigos e constitúe a mellor testemuña da arquitectura militar da vila.

Porto deportivo de Porcillán

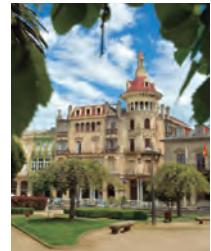
O Cargadoiro

Que más ver?

Ribadeo

43°32'10.3"N 7°02'23.2"W

Non podes marchar sen coñecer o centro de Ribadeo. Pasea pola zona vella, de casas coloridas e rúas estreitas que baixan cara ao porto. Logo, has chegar ao centro, onde se conservan os edificios de arquitectura india, construídos polos emigrantes con estilos traídos de América. Atopa más información na ruta "O recordo indiano en Ribadeo" (páxina 34).

1 min

2 min

2 min

5 min

3 min

10 min

3

4

5

O CARGADOIRO

43°32'41.9"N 7°02'12.9"W

Xusto despois de San Damián este curioso miradoiro transpórtanos tamén ao pasado industrial da comarca. Podes percorrer ata o final a pasarela, usada antes para descargar nos barcos o ferro que o tren traía ata aquí. Terás unha panorámica diferente da ría. Abaixo, unhas pequenas calas que se abren na costa escarpada. En fronte, Asturias.

CAPELA DE SAN MIGUEL

43°32'32.4"N 7°02'15.2"W

Seguindo a estrada, tras pasar baixo a ponte dos Santos que nos leva a Asturias, podes contemplar a ría desde esta capela. Aos teus pés, o porto deportivo.

PORTO DEPORTIVO

43°32'28.6"N 7°02'15.5"W

O de Porcillán é un dos portos deportivos máis importantes de Galicia e dos poucos que presumen de bandeira azul. No seu paseo marítimo, moi frecuentado polos turistas, ademais de observar as numerosas embarcacións que amarran no porto ou practicar distintos deportes náuticos como

vela, esquí acuático ou windsurf, tamén encontrarás restaurantes onde degustar ricos pratos cos mellores produtos do mar.

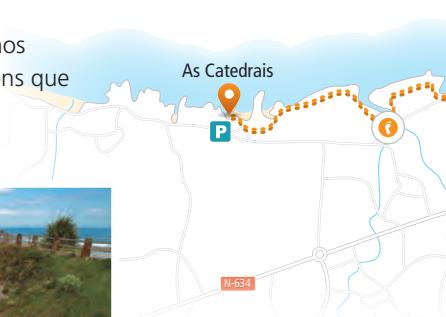
2 DAS CATEDRAIS A RINLO

O balcón cantábrico galego

► Deporte e natureza únense neste sendeiro que che permitirá coñecer parte do litoral de Ribadeo. Praias, acantilados, castros,... Unha paisaxe abraiante ao longo dun mar cheo de vida.

A senda non é continua, pois hai tramos nos que sairás á estrada, seguindo as indicacións que atoparás ao longo do camiño natural.

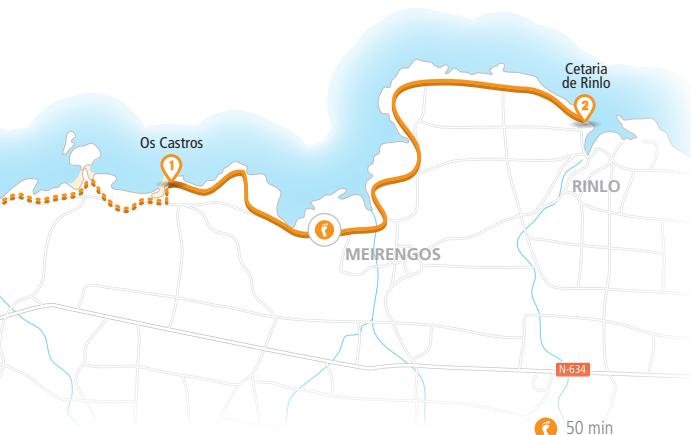
A praia dos Castros e os seus arcos nos acantilados

É habitual facer esta ruta en bicicleta

- **PERCORRIDO**
7,5 km
- **DIFICULTADE**
Media
- **ACCESIBILIDADE**
Media - baixa
- **TEMPO TOTAL**
3h

Cetaria de Rinlo

Que más ver?

Rinlo

📍 43°33'25.3"N 7°06'16.3"W

Podes camiñar ata a vila mariñeira de Rinlo e aí saborear a súa gastronomía (páxina 14). Seguro que é unha boa opción para colher forzas antes da volta ás Catedrais.

1

2

OS CASTROS

📍 43°33'17.6"N 7°08'03.7"W

Deixaches atrás as praias de Esteiro e Illas. Na dos Castros achégate ao miradoiro sobre o acantilado que divide o areal para observar as súas covas. Baixa, se a marea o permite. Non ten nada que envexar ás Catedrais!

CETARIA DE RINLO

📍 43°33'34.5"N 7°06'24.9"W

Antes de chegar a esta cetaria verás os restos doutra (s. XX). Estes viveiros tan peculiares son mostra do aproveitamento do poder da natureza. Eran criadeiros naturais grazas a unha canle de auga formada pola erosión do mar. Nos anos 90 foron abandonadas e agora pódense visitar e recordar que nelas se criaban os mellores mariscos da zona.

- **PERCORRIDO**
7 km
- **DIFICULTADE**
Media
- **ACCESIBILIDADE**
Media - baixa
- **TEMPO TOTAL**
3h

3 DE RINLO A ILLA PANCHA

O último tramo da costa galega

► Acantilados, caprichos da natureza, castros,... Ante os teus ollos descubrirase unha paisaxe espectacular nunha senda litoral que une a pequena vila de Rinlo e illa Pancha, preto do centro de Ribadeo. A ruta é ideal para aqueles más aventureiros e deportistas, que seguro a farán nas 3 horas programadas.

Que más ver?

Rinlo

43°33'25.3"N 7°06'16.3"W

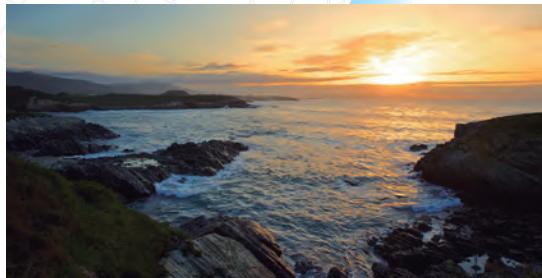
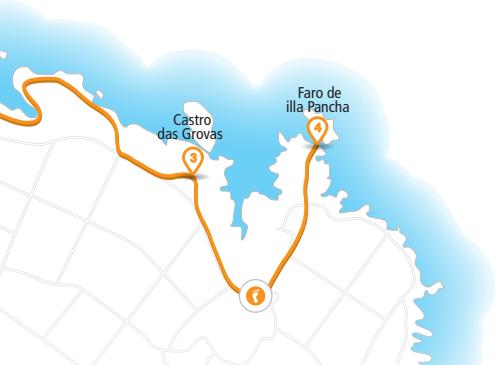
Comezaches a ruta nas aforas de Rinlo. Non podes marchar sen coñecer este barrio mariñeiro de rúas estreitas e saborosos mariscos (páxina 14).

1

RINLO

43°33'27.7"N 7°06'03.6"W

A ruta comeza ás aforas de Rinlo, onde se sitúa unha das antigas cetarias da vila. Aquí poderás deixar o coche e comezar este camiño natural. As indicacións son claras, polo que ao longo do percorrido saberás en que tramo debes saír á estrada e cando volver a incorporarte á senda.

Atardecer desde o castro das Grovas

Faro de illa Pancha

"Enseada da Vella" desde o castro da Piñeira

35 min

20 min

CASTRO DA PIÑEIRA

43°33'11.5"N 7°04'33.5"W

Deixando atrás a pequena aldea mariñeira de Rinlo, a andaina pasa polo castro da Piñeira ou Fornelos, un dos numerosos exemplos de castros marítimos desta costa. A pouca distancia atoparás un lugar máxico desde o que ver uns acantilados esculpidos polo mar de xeito xenuíno.

30 min

20 min

CASTRO DAS GROVAS

43°33'16.2"N 7°02'57.7"W

Pasando a praia da Areosa, chegarás ao castro das Grovas. O lugar convértese nun miradoiro sobre a costa, más accidentada e espectacular se cabe. Os atardeceres son verdadeiramente especiais neste punto.

35 min

4

FARO DE ILLA PANCHA

43°33'19.9"N 7°02'31.6"W

O vello faro de illa Pancha (1859) cede o protagonismo ao novo (1984), unha torre de estilo moi mariñeiro pintada de azul e branco. Atópase nunha contorna clave para o avistamento de aves e nun lugar tranquilo onde descansar logo desta intensa ruta. O faro non é visítable pero terás diante de tí unha imaxe de postal a calquera hora do día.

4

BARREIROS É MAR

Paseo marítimo das Catedrais
a punta Anguieira

- O paseo marítimo do municipio de Barreiros é unha auténtica marabilla. Se che gusta camiñar escolle esta ruta. Ao carón dunha costa escarpada e de praias de area branca descubrirás a beleza do Cantábrico a pouca altura do nivel do mar. O percorrido convértese en si mesmo nun perfecto miradoiro sobre este litoral.

Costa acantilada
desde punta
do Castro

Punta Corveira

Praia de
Fontela

1

PUNTA DO CASTRO

43°33'42.3"N 7°10'44.2"W

Deixando atrás os acantilados das Catedrais (xa andaches 3 km), e pasando por unha zona de areal, chegarás á punta do Castro. Observas desde aquí a coñecida como rasa cantábrica? Unha característica xeolóxica propia desta zona, que destaca por unha costa plana, acantilada e de pouca altura sobre o nivel do mar.

Que más ver?

Punta Anguieira

📍 43°33'57.7"N 7°14'35.2"W

A praia de punta Anguieira (a 4 km de Fontela) é a última de Barreiros, un municipio cun litoral de más de 8 quilómetros de longo. Frente a esta enseada podes ver a vila de Foz e a ría do mesmo nome, unha paraxe de grande importancia natural.

PUNTA CORVEIRA

📍 43°33'43.8"N 7°11'04.3"W

Punta Corveira separa a praia da Pasada (que acabas de ver) e o extenso areal de Lóngara, tamén coñecido como Benquerencia. É un pracer camiñar cunhas magníficas vistas para ambas as marxes da costa de Barreiros.

PRAIA DE FONTELA

📍 43°33'40.9"N 7°12'03.2"W

A praia natural de Fontela goza de bandeira azul. O seu nome débese a unha fonte que hai no areal e que noutros tempos era de auga potable e usada polos veciños. Ideal para os amantes do surf, chamaranxe a atención as pequenas rochas que emergen da area e onde baten as ondas do mar. A más grande é coñecida como "Pena do Castro", pois aquí

situábase un antigo castro do que xa non queda vestixio.

O paseo continúa ata punta Anguieira, na ría de Foz. Por cuestión de tempo recomen-dámosche dar volta aquí pero, se te atopas con forzas, non dubides en finalizar o percorrido.

- **PERCORRIDO**
5 km
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Media - alta
- **TEMPO TOTAL**
2h 20 min

5

RINLO, BERCÉ DO PERCEBE

Unha das
antigas
cetarias que se
conservan

- **PERCORRIDO**
Por vila
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Media
- **TEMPO TOTAL**
1h

Un barrio mariñeiro para gozar da gastronomía

► Contan os máis vellos do lugar que Rinlo nace a partir dun antigo porto baleeiro. Hoxe é unha pequena vila mariñeira con moito encanto que dá conta dun pasado no que era a capital do marisco grazas ás súas cetarias. Namorarás da gastronomía local, baseada nos produtos do mar de calidade. Ven con apetito e proba o arroz con lumbrigante ou os famosos percebes de Rinlo. E se estás aquí en agosto, goza coa festa para degustar este prezado marisco.

Que más ver?

Casco histórico de Ribadeo

📍 43°32'10.3"N 7°02'23.2"W

Se che gusta a arquitectura consulta a ruta “A pegada india en Ribadeo” (páxina 34), onde descubrirás as mellores mostras de estilo indiano de toda Galicia. Edificios ben conservados, rechamantes e exemplo do poderío daqueles que emigraban a América (Cuba, México ou Arxentina).

As Catedrais

Casa de don Inocencio

Rinlo é famoso polos seus percebes

1

CETARIA

43°33'34.5"N 7°06'24.9"W

Antes de chegar a Rinlo visítala unha das antigas cetarias (s. XX). Estas empregaban a auga do mar, que de forma natural creou piscinas entre os acantilados, aproveitándose para criar os diferentes mariscos que lle deron a fama á vila.

10 min

2

BARRIO MARIÑEIRO

43°33'25.3"N 7°06'16.3"W

Desde a cetaria baixa ata o porto e logo cruza a ponte sobre o río. Desde aquí podes ver o barrio levantado á súa beira, con casas peculiares, adosadas e con cubertas a dúas augas. Fixate nas diferenzas, as de maior altura contaban cun lugar para almacenar as artes de pesca mentres que as máis baixas teñen anexa unha dependencia para tal fin.

Na pequena e acolledora praza con vistas ao porto poderás saborear os mellores pratos da gastronomía local.

2 min

3

CASA DE DON INOCENCIO

43°33'26.4"N 7°06'14.7"W

Rinlo tamén é arquitectura india grazas aos veciños que emigraban a América. A súa icona é a casa de don Inocencio (1912). É a casa máis grande e alta do barrio, polo que a recoñecerás enseguida. No tellado ten unha especie de balcón e unha cúpula que recorda a lanterna dun faro. E efectivamente, foi empregada para este fin, sendo o primeiro faro do Cantábrico instalado nun edificio privado e custeado, no seu momento, polo propietario.

PERCORRIDOS POLA HISTORIA

Somérxete no rico e apaixonante pasado deste recuncho de Galicia: vilas mariñeiras con historia, construcións castrexas ao lado do mar, arquitectura medieval e lendas... Que elixes?

Fachada do
mosteiro de
San Salvador
(Lourenzá)

Torre da
Homenaxe de
Castro de Ouro
(Alfoz)

Muíño de
auga en
Finca Galea
(Alfoz)

- Rutas de entre 1 e 2 horas
- Rutas de entre 2 e 3 horas

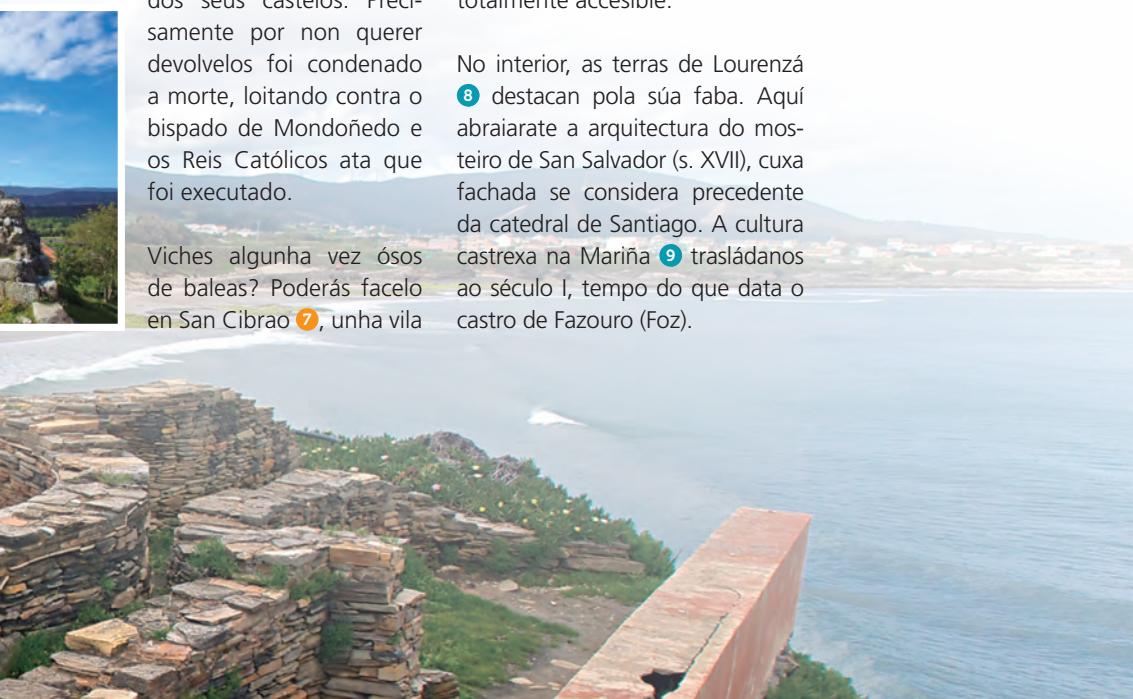
Respirar o ambiente de vilas que viven do mar, descubrir un dos mellores exemplos de castros mariños en toda Galicia para transportarnos á época prerromana, visitar fortalezas con encanto,... Un bo comezo para percorrer a nosa historia.

Deixaraste atrapar polas numerosas lendas. Da do mariscal Pardo de Cela ⑥ quedánnos os restos dos seus castelos. Precisamente por non querer devolverlos foi condenado a morte, loitando contra o bispo de Mondoñedo e os Reis Católicos ata que foi executado.

Viches algunha vez ósos de baleas? Poderás facelo en San Cibrao ⑦, unha vila

mariñeira do municipio de Cervo, onde os restos dos cetáceos dominan toda unha sala dun museo totalmente accesible.

No interior, as terras de Lourenzá ⑧ destan pola súa faba. Aquí abraiárate a arquitectura do mosteiro de San Salvador (s. XVII), cuxa fachada se considera precedente da catedral de Santiago. A cultura castrexia na Mariña ⑨ trasládámos ao século I, tempo do que data o castro de Fazouro (Foz).

6

OS PASOS DO MARISCAL

Pardo de Cela

Volta ao pasado medieval de Alfoz

- **PERCORRIDO**
Por vila
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Media - baixa
- **TEMPO TOTAL**
2h 20 min

▶ Esta ruta transportarate ao interior da Mariña, ao Alfoz dos tempos do antigo Reino de Galicia e, sobre todo, achegarate á figura do mariscal Pardo de Cela, señor feudal que loitou ata a súa morte contra os Reis Católicos e o bispado de Mondoñedo. Proba a preguntaralle aos máis vellos do lugar, teñen moito que contar!

Se estás por aquí a terceira fin de semana de xullo vivirás un auténtico mercado medieval do 1483, ano no que foi apresado o mariscal neste lugar. Espectáculos, artesanías e comida combínanse nesta celebración.

As Catedrais

Museo da Auga Finca Galea

O CASTRO DE OURO

LU-160

CP-0202

Mondoñedo

Torre da Homenaxe

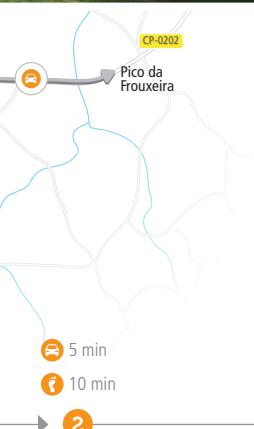
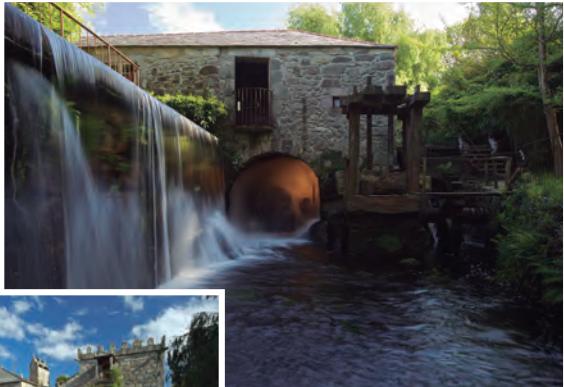
1

TORRE DA HOMENAXE

📍 43°31'39.6"N 7°24'32.1"W

Ao lado da igrexa de San Salvador, Pardo de Cela posuía este imponente castelo de Castro de Ouro (s. XV), de estilo gótico e construído sobre un estratéxico castro con vistas sobre o val.

Hoxe consérvese a Torre da Homenaxe, que alberga a Oficina de Turismo de Alfoz (aberta só no verán). Non fai falta entrar no edificio para recrearse con el. O seu exterior chamará a túa atención xa antes de chegar e, ademais, poderás gozar da verde contorna, onde hai mesas de recreo para pasar unha agradable xornada.

Muiño en funcionamento no Museo da Auga

Casa do s. XIX de Finca Galea

MUSEO DA AUGA FINCA GALEA

43°31'57.7"N 7°24'32.6"W

A visita a este museo é imprescindible para os amantes da natureza. Un fermoso lugar cheo de recordos do pasado onde a auga é protagonista. Un recurso tan indispensable para a vida ponse en valor en Finca Galea, onde a canle desvía a auga do río Ouro para devolvela ao mesmo máis tarde.

Neste parque etnográfico poderás ver o funcionamento dun muiño, un dos poucos batáns que se conservan en toda a costa cantábrica, fontes,... Ademais, darás un agradable e tranquilo paseo entre amieiros, camelias

(de máis de 226 anos!), carballos e castiñeiro.

Horario:

Luns a domingo: de 10.30 a 13.30h e de 15.30 a 19.30h.

Teléfono: 982 571 236
Consultar prezo.

Que más ver?

Pico da Frouxeira

43°32'12.5"N 7°21'20.0"W

A 20 minutos atoparás o monte da Frouxeira (Foz), onde se conservan as ruínas doutra fortaleza do mariscal Pardo de Cela. Isto si, apto para os más deportistas e aventureiros, pois hai que subir a pé ata o pico (427 m), para gozar da panorámica que domina a ría de Foz e as terras de Alfoz e do Valadouro.

7

HISTORIA E MAR EN SAN

Un museo para descubrir a vila mariñeira

- Somérxete nesta historia do mar e descubre a industria da pesca, o mundo da navegación e a biodiversidade da costa luguesa. Todo sen saír do Museo Provincial do Mar de San Cibrao (Cervo). Visitalo é imprescindible se te atopas nesta pequena vila mariñeira que, por suposto, nos ofrece moito más: praias, natureza e paisaxe con restos do noso pasado.

Xigantes ósos de
baleas chaman a
atención no Museo
Provincial do Mar

Que máis ver?

Carpintería de ribeira

 43°41'36.5"N 7°26'48.2"W

Moi preto do museo, á beira do río Lieiro, visita unha carpintería de ribeira tradicional, única en toda a comarca. Entrar neste obradoiro supón embriagarse co olor a madeira e coñecer de primeira man o proceso de elaboración artesanal dunha embarcación.

Francisco Fra, o dono, conta-rache a historia do estaleiro a través das fotografías que conserva. Son sete xeraciós e máis de 200 anos de tradición.

Horario: de luns a domingo.
Reservar con antelación.
Teléfono: 677 595 676.
Consultar prezo.

CIBRAO

 2 min

 10 min

 1 min

 5 min

1

2

3

MUSEO PROVINCIAL DO MAR

 43°41'44.3"N 7°26'30.8"W

Situado no edificio dun antiga escola indiaña, este museo é o reflexo da vida mariñeira da costa luguesa. Nel poderás facer un percorrido pola súa riqueza biolóxica e etnográfica, coñecer as artes de pesca da zona así como todo tipo de embarcacións e instrumentos de navegación. Pero, sen dúbida, quedarás impresionado na sala das baleas, onde se exhiben os ósos destes cetáceos (s. XVIII e XX), cuxa pesca era habitual

nos portos da Mariña, sobre todo no da localidade de Xove. O museo é totalmente accesible, destacando a información en braille que se atopa na entrada.

Horario:

Outubro a maio: de 11.00 a 14.00h e de 16.00 a 19.00h. Xuño a setembro: de 11.00 a 14.00h e de 17.00 a 20.00h. Domingos e festivos só pola mañá. Luns pechado.

Teléfono: 982 594 572

PRAIA CUBELAS

 43°41'52.6"N 7°26'14.3"W

Nesta praia podes ver o chamado "castelo mariño", que en realidade son as ruínas dunha antiga fábrica de salgadura. Tes que cruzar a praia para chegar ata el, xa que se sitúa nunha formación rochosa na beira do mar.

FARO DE PUNTA ATALAIA

 43°42'01.6"N 7°26'12.6"W

O primeiro faro foi construído en 1864 e renovado nos anos 20 do século pasado. Na actualidade consta de dúas torres, unha primitiva sobre o propio edificio e, ao seu lado, a actual de máis altura.

Desde este recuncho de tranquilidade acompañada polo son do mar podes observar os Farallóns, tres illotes (Sombriza, Pé e Baixa) onde tantos barcos naufragaron antes de poder chegar a terra.

8

LOURENZÁ, A TERRA

O mosteiro: culto, arquitectura e interpretación da faba

Que máis ver?

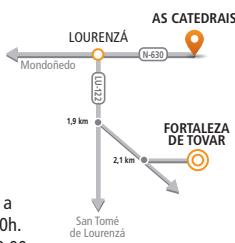
Fortaleza de Tovar

43°26'27.9"N 7°16'20.2"W

A tan só 10 minutos en coche desde Vilanova de Lourenzá atoparás este impresionante pazo. O edificio foi rehabilitado e acolle o Centro de Interpretación dos Pazos Galegos así como outras exposicións itinerantes de artistas locais. Pintura, fotografía e video-creación conviven no interior deste edificio do século XVI. Non marches sen subir ás torres da fortaleza, mostra do seu pasado militar desde onde terás unha espectacular panorámica da contorna e das plantacións de faba que florecen no verán.

Horario:

Abril a outubro: de 10.00 a 13.00h e de 16.00 a 20.00h.
Novembro a marzo: de 10.00 a 14.00h.
Luns pechado.
Teléfono: 688 909 329
Consultar prezo.

- **PERCORRIDO**
Por vila
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Baixa
- **TEMPO TOTAL**
1h 20 min

Mosteiro de San Salvador

DA FABA

► Encrucillada de camiños desde hai séculos, verde e fértil, o val de Lourenzá é famoso pola súa faba. Convidámose a mergullarte no mundo deste produto, que goza do distintivo de Denominación de Orixe Protexida (DOP). A outra opción é visitar o mosteiro de San Salvador (s. XVII), unha xoia arquitectónica cunha fermosa fachada barroca, considerada precedente da catedral de Santiago.

1

CENTRO DE INTERPRETACIÓN DA FABA

43°28'14.7"N 7°17'55.7"W

O primeiro que chamará a túa atención será o edificio que alberga este museo, pois son as cuadras dos cabalos do mosteiro de San Salvador. Xa dentro descubrirás a historia da faba e o seu cultivo desde época antiga. O centro conta cunha sala de carácter etnográfico con apeiros de labranza do pasado e actuais.

Non podes marchar sen achegarte á exposición de cartaces da Festa da Faba, celebración de interese turístico de Galicia. Recorda que ten lugar o primeiro domingo de outubro!

Horario:

Luns a venres: 12.00h (visita guiada).

Teléfono: 982 121 006

2

MOSTEIRO DE SAN SALVADOR

43°28'14.2"N 7°17'53.5"W

O mosteiro de San Salvador (s. XVII) acolle no seu interior un museo de arte sacra, cunha importante colección de pinturas, esculturas ou imaxinería. Entre elas a Pedra de Ara, a única que se conserva do edificio orixinal (s. IX).

Tamén podes visitar a igrexa e, na capela de Valdeflores, observar o sepulcro (s. V) de Osorio Gutiérrez, o conde

Santo, en perfecto estado de conservación. Nas festas patronais (finais de agosto) o sepulcro ábrese para que os fieis proben a tocar os restos do conde, nun orificio debaixo da súa tumba.

Horario:

Luns a venres: 12.00h e 16.00h.

Sábado: 12.00h.

Teléfonos: 982 121 006 / 982 121 104

9

A CULTURA NA MARIÑA

- **PERCORRIDO**
7 km
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Baixa
- **TEMPO TOTAL**
1h 50 min

O castro de Fazouro e a beleza natural de Foz

► Fazouro é o mellor achegamento á cultura castrexa en Galicia, unha volta ao pasado dos pobos que habitaron o lugar aló polo século I. Ao tempo, gozarás da rica paisaxe natural do municipio de Foz, das súas praias e da ría, un dos melhores espazos para a observación de aves. Aquí crían, por exemplo, o corvo mariño, a garza pequena, o lavanco, o pato rabilongo, o mazarico galego,... Pasea ao carón da ría e somérxete neste recuncho natural.

Edificio do Cenima no popular barrio da Ribeira

1

CENTRO DE INTERPRETACIÓN DA MARIÑA (CENIMA)

📍 43°34'03.5"N 7°15'12.9"W

Cunha arquitectura singular, o edificio do Cenima levántase no corazón do pintoresco barrio mariñeiro da Ribeira, fronte á ría.

Neste museo atoparás exposiciones fotográficas continuas que te mergullarán no pasado da vila, e tamén outras itinerantes dedicadas á cerámica, á pintura e a diferentes disciplinas vinculadas á rexión.

Desde aquí podes achegarte a praia da Rapadoira ou, cara ao outro lado, camiñar polo paseo de Malates, un sendeiro en plena natureza á beira da ría.

Horario:

Inverno: luns a venres de 9.00 a 14.00h. Verán: luns a sábado de 10.00 a 14.00h e de 17.00h a 20.00h.

Teléfono: 982 132 426

CASTREXA

Vista da ría de Foz desde o paseo de Malates

Castro de Fazouro

15 min

2

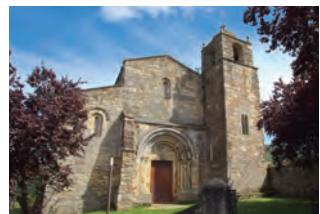
CASTRO DE FAZOURO

43°36'13.9"N 7°17'55.5"W

Despois de visitar a vila de Foz achégate a Fazouro. Pouco antes de atopar o castro cruzarás a ponte sobre a desembocadura do río Ouro e a praia da Pampillosa, cun pequeno espazo dunar.

Nun acantilado situáse o castro de Fazouro (s. I - III), o único escavado na zona e, ademais, conservado como museo ao aire libre. Desde

Que máis ver?

Basílica de San Martiño de Mondoñedo

43°33'40.0"N 7°18'11.1"W

A 15 minutos de Fazouro, sen deixar o municipio de Foz, érguese esta igrexa. Está considerada a catedral conservada máis antiga de España, pois aquí naceu a sé episcopal mindonense (s. IX).

Na actual construción observarás elementos dos s. X, XI e XII. Chamarán a túa atención os frescos románicos (s. XII) que verás no seu interior, os máis antigos de Galicia, así como o seu retablo pétreo (s. XI).

Horario:

Do 15 de xuño ao 15 de setembro:
Martes a sábado de 11.00 a 14.00h e de
16.00 a 20.00h.
Domingos de 10.00 a 15.00h.
Consultar para o resto do ano.
Teléfonos: 620 623 592 / 982 132 426

PEGADA INDUSTRIAL

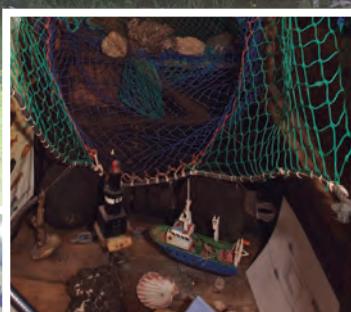
Gozar e aprender fusionánse nas experiencias de turismo industrial. Coñeces a prezada cerámica de Sargadelos? E como se pesca o bonito do norte?

Tanquilidade, calma e paz reinan en Sargadelos **10**, en Cervo. A súa fábrica centenaria é un emblema da revolución industrial galega tal que, áínda hoxe, seguimos identificando o nome da aldea coa cerámica azul e branca que aquí seguen elaborando. Visitarás unha industria viva, pero tamén os restos dos antigos edificios do século XVIII.

Pezas feitas na fábrica de Sargadelos (Cervo)

Interior do barco-museo boniteiro "Reina del Carmen" (Burela)

As redeiras de Burela traballando

Do interior á costa. Olor a mar, multiculturalidade, murmurios, gaivotas e embarcacións preparadas para partir dan conta da importancia que a industria pesqueira ten aquí. En Burela 11, un dos portos más importantes de Galicia, podes entrar nun auténtico barco boniteiro de madeira convertido en museo desde o ano 2000. Atracado no peirao,

mergúllate no ambiente de traballo diario dos mariñeiros, que preparan as súas embarcacións para saír a faenar.

Tamén en Burela, unha visita ás redeiras, un oficio de terra indispensable para o mar, completará unha experiencia que te interna no mundo da pesca para coñecelo máis de preto.

- Rutas de entre 1 e 2 horas
- Rutas de entre 2 e 3 horas

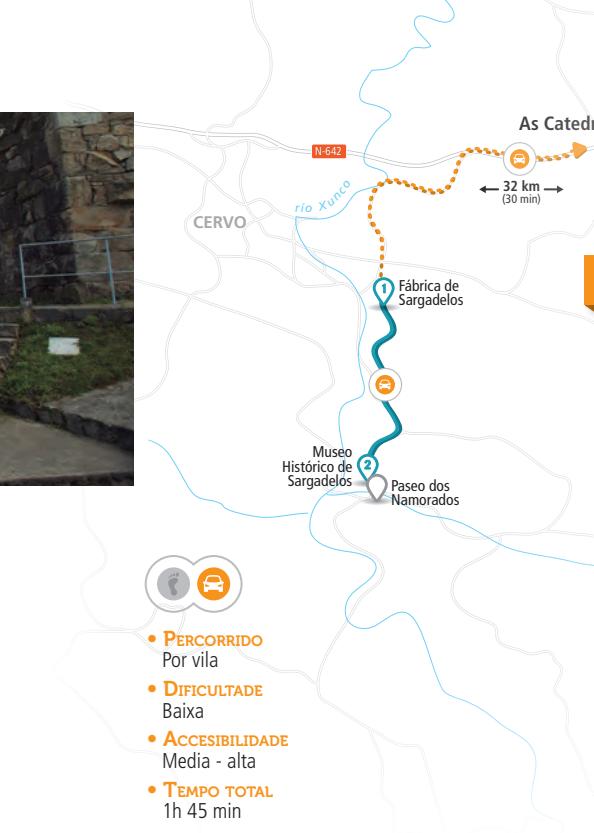

10 A CERÁMICA DE SARGADELOS

Pasado e presente industrial
na emblemática aldea

► Sargadelos é nome de cerámica. Falar desta firma é falar de máis de 200 anos de historia, de cultura, de industria e de Galicia. A Real Fábrica de Louza fundouse en 1806 nesta aldea de Cervo e hoxe forma parte da memoria colectiva dos galegos, principalmente pola súa contribución ao desenvolvemento cultural de Galicia. Do antigo complexo industrial (s. XVIII) quedan os restos dos altos fornos, a presa da auga e o pazo do seu promotor, Antonio Raimundo Ibáñez, que foron declarados Conxunto Histórico-Artístico.

- **PERCORRIDO**
Por vila
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Media - alta
- **TEMPO TOTAL**
1h 45 min

Que más ver?

Paseo dos Namorados

📍 43°39'38.1"N 7°24'16.4"W

Este paseo pola natureza, que podes facer en 15 minutos, comeza nos restos das antigas construcións do complexo e chega ata a presa. Entre unha canle e o río discorre este camiño ao que adoitaban escapar os namorados pola súa beleza. O son da auga será o teu perfecto acompañante.

⌚ 3 min

1

FÁBRICA DE SARGADELOS

📍 43°40'02.0"N 7°24'12.3"W

Vivir o proceso de elaboración desta cerámica é unha experiencia única. Podes percorrer o corazón da fábrica (de balde) escuchando a un dos seus traballadores, quen che explicará as fases polas que pasan as miles de pezas que a diario saen de Sargadelos. O proceso industrializado combínase co agarismo da parte máis artesanal. Orixinalidade e coidado definen esta porcelana, decorada e rematada á man para a súa venda.

Antes de marchar, desde as alturas, poderás deleitarte coa curiosa planta circular da vella fábrica, onde agora se visita a galería de exposición e venda.

Horario:

Fábrica: Luns a venres de 8.30 a 14.00h.
Galería: Luns a venres de 10.00 a 13.30h e de 16.00 a 19.00h.
Sábados e festivos: de 11.00 a 14.00h e de 16.30 a 19.00h.
Teléfono: 982 557 841

2

MUSEO HISTÓRICO DE SARGADELOS

📍 43°39'40.6"N 7°24'16.5"W

Situado na Casa da Administración do antigo complexo, o museo funciona como centro de interpretación onde coñecer a evolución da fábrica, a historia e o patrimonio de Sargadelos.

Asómate aos balcóns do museo. Son unhas verdadeiras ventás abertas á tranquilidá que se respira neste recuncho. Desde aquí tamén verás os restos das vivendas dos operarios (s. XVIII).

Horario:

Outubro a marzo: de 10.00 a 14.00h e de 16.00 a 18.00h.
Abril a setembro: de 10.30 a 14:00h e de 17.00 a 19.00h.

Teléfono: 982 557 905 / 630 523 621

11

A PESCA DO BONITO EN BURELA

Entra nun auténtico barco boniteiro

► Burela vive do mar. O seu porto é o de maior volume e variedade de capturas da provincia de Lugo e a súa lonxa a terceira de Galicia en vendas. A vila é coñecida pola pesca do bonito do norte. Descubre un verdadeiro barco boniteiro e, se estás aquí o primeiro sábado de agosto, vive a Feira do Bonito, unha cita gastronómica ineludible para degustar este saboroso produto.

Barco-museo
boniteiro "Reina del Carmen"

Pequeno museo de artes de pesca no interior do barco

- **PERCORRIDO**

Por vila

- **DIFICULTADE**

Media

- **ACCESIBILIDADE**

Baixa

- **TEMPO TOTAL**

2h 10min

1

2

BARCO - MUSEO BONITEIRO "REINA DEL CARMEN"

📍 43°39'33.6"N 7°21'13.7"W

O "Reina del Carmen" é un barco boniteiro orixinal (1967), o único de madeira que se conserva en Galicia. Foi restaurado para convertelo nun museo no que coñecer de primeira man a pesca do bonito e como vivían os seus mariñeiros.

Como bo mariñeiro, desde o peirao cruzarás unha pasarela para subir ao barco e logo percorrer os seus compartimentos. A cuberta, a cociña, o comedor e o baño, os camarotes e o dormitorio do patrón, o motor, o timón,... No espazo da neveira para almacenar o peixe, visitarás un pequeno museo de artes de pesca, aprendendo a distinguir entre as sostibles co medio e as que non o son.

Ten en conta que o paseo polo barco consiste en subir e baixar escadarias, polo que non é accesible para todas as persoas.

Horario:

Luns a venres: de 10.00 a 14.00h. Verán: tardes e fins de semana.

Teléfono: 982 580 609
Consultar prezo.

ASOCIACIÓN DE REDEIRAS CABO BURELA

📍 43°39'28.0"N 7°21'00.1"W

Diríxete cara ao final do peirao, respirando o olor a mar e vendo como traballan nos barcos. Chegarás á nave das redeiras, mulleres que tecen artesanalmente as redes. Elas contarán os segredos do seu oficio mentres traballan. Tamén verás como foron evolucionando os aparellos usados ao longo da historia. Agora elas elaboran peque-

nas artesanías como pulseiras ou broches, por se queres marchar cun fermoso recodo de inspiración mariñeira.

Horario:

Luns a venres: 16.00h.
En grupo: reservar con antelación, con posibilidade de concertar outra hora.

Teléfono: 608 298 933
Consultar prezo.

Que más ver?

Monte Castelo

📍 43°38'56.8"N 7°22'01.5"W

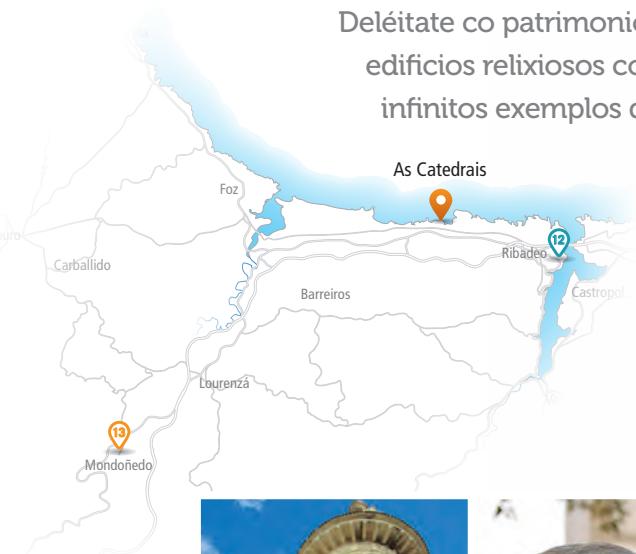
Subir ao monte Castelo (320 m) é un pracer para os sentidos. Moi preto da liña de costa (a tan só 15 minutos en coche), o miradoiro conta cunhas fantásticas vistas. Desde este tranquilo lugar identificarás o porto que deixaches atrás, o faro Pena Burela no medio do mar e a vila aos teus pés.

As mans que traballan as redes

OLLADA Á ARQUITECTURA

Deléitate co patrimonio arquitectónico da zona. Pazos, edificios relixiosos como a catedral de Mondoñedo e infinitos exemplos de casas indianas bañan coa súa singularidade a paisaxe galega.

Torre dos Moreno
(Ribadeo)

Estatua do
escritor Álvaro
Cunqueiro
(Mondoñedo)

Descubre os cascos históricos más senlleiros da comarca. Explorar cada recuncho, ir de compras ou de tapas, gozar da gastronomía cos mellores produtos do mar e da terra,... Son só algunhas das posibilidades que terás en vilas tan diferentes como Ribadeo, na costa, e Mondoñedo, no interior.

Ribadeo **12** levántase mirando á súa ría. Destaca polas rúas estreitas da zona vella que nos levan ata

o porto. E, sobre todo, polos numerosos exemplos de arquitectura india que enchen de cores o centro. Estas rechamantes casas semellan querer levarnos ata América, a terra á que emigraron tantos e tantos galegos, e cuxa arquitectura se propuxeron imitar.

Probablemente a vila cun dos legados históricos e culturais más importantes de Galicia sexa Mondoñedo **13**. Son numerosos os edificios monumentais que poderás atopar, coroados pola súa catedral (s. XIII). Un casco histórico empedrado onde se respira un ambiente tranquilo e relaxado está esperando a que o percorras e o descubras paso a paso.

- Rutas de entre 1 e 2 horas
- Rutas de entre 2 e 3 horas

Praza da Catedral
(Mondoñedo)

A arquitectura
da Torre dos
Moreno destaca
na praza de
España

12

O RECORDO INDIANO

A arquitectura de Ribadeo fala de dous mundos

► Cada paso por Ribadeo ten unha cor diferente grazas ao recordo dos indianos. Aqueles emigrantes que retornaron cunha importante fortuna tras a súa aventura americana (Cuba ou México sobre todo) deixaron unha importante pegada na paisaxe urbana da vila. Coas últimas tendencias de comezos do século XX, desde o *art nouveau* ao rexionalismo, pintorescos e ben conservados, os edificios e xardíns da vila son o mellor exemplo de arquitectura indiaña de toda Galicia. Con todo, nas aldeas e nos municipios veciños tamén hai abondosos exemplos, con casas que chamarán a túa atención ao pasar.

Que más ver?

Miradoiro de Santa Cruz

43°31'39.8"N 7°03'45.2"W

O monte de Santa Cruz, a escasos 3 quilómetros do centro, convértese nun bo miradoiro da ría e da vila. Conta tamén cunha área recreativa na que pasar un tempo agradable. Se chegas aquí o primeiro domingo de agosto podes unirte á Xira de Santa Cruz, Festa de Interese Turístico Nacional na que os romeros celebran o Día da Gaita.

- **PERCORRIDO**
Por vila
- **DIFICULTADE**
Baixa
- **ACCESIBILIDADE**
Media
- **TEMPO TOTAL**
1h 20 min

Xardíns da
Casa de Sela

No barrio de
San Roque
levántanse as
casas indianas
máis chamativas

1 PRAZA DE ESPAÑA

43°32'10.3"N 7°02'23.2"W

A axardinada praza de España é o lugar perfecto para comezar o paseo polo centro de Ribadeo. A Torre dos Moreno (1905) é o edificio máis emblemático. De estilo modernista, cunha fachada de fantasía e unha pequena e brillante cúpula con tellado de cerámica vidrada, non deixa indiferente a ningúen.

Á dereita da Torre atopamos a sede do Concello, o pazo dos Ibáñez (s. XVIII). De estilo neoclásico, foi construído por Antonio Raimundo Ibáñez, fundador da recoñecida fábrica de Sargadelos. Na mesma praza podes ver o convento de Santa Clara (s. XIII), cunha afamada repostería, e a igrexa de Santa María do Campo (s. XIV).

2 RÚA RODRÍGUEZ MURIAS

43°32'13.3"N 7°02'31.0"W

Esta rúa é o corazón comercial da vila. Mientras paseas podes ver algúns dos edificios más representativos da arquitectura india, así como gozar do seu ambiente, ir de compras ou tomar unhas tapas nas súas terrazas.

3 BARRIO DE SAN ROQUE

43°32'15.5"N 7°02'42.8"W

Continuando a rúa Rodríguez Murias chegarás a este barrio india por excelencia, con edificios de 1870 construídos polos primeiros emigrantes retornados. Destacan sobre todo os do final da rúa á esquerda. Son vivendas ben diferentes das casas tradicionais: amplas, grandes ventanais, torres, balcóns e coibados xardíns. De todas elas sobresae A Calzada, art nouveau ben notable en pleno centro de Ribadeo.

4 CASA DE SELA E XARDÍN DE INDIANOS

43°32'15.2"N 7°02'51.4"W

A Casa de Sela (1869), con galerías de estilo india e un miradoiro sobre a planta superior, respecta tamén a arquitectura tradicional galega, empregando granito na súa edificación. O Parque dos Indianos, homenaxe aos emigrantes ribadenses, mestura arbustos de Galicia e de América, ofrecendo unha auténtica explosión de cores.

13 A RIQUEZA DE MONDOÑEDO

Capital histórica e monumental da Mariña Lucense

► Quererás ver todo en Mondoñedo. Calquera veciño recomendaráche a visita aos diferentes monumentos da zona vella, vinculados á vida relixiosa do lugar. En pouco tempo percorrerás a pequena gran vila, de ilustres escritores e terra de bo pan, ricas empanadas e tortas. Saborea os produtos das panaderías e pastelerías mindonienses e visita os recunchos imprescindibles do lugar: a Catedral e o barrio dos Muíños.

Ponte do Pasatempo no barrio dos Muíños

A estatua de Cunqueiro, escritor nado na vila, mira cara á Catedral

A Fonte Vella na entrada ao barrio dos Muíños

Que máis ver?

Cova do Rei Cintolo

43°23'38.8"N 7°22'17.6"W

En Supena, a 7 quilómetros do centro, sitúase esta cova, unha auténtica xoa. Consérvese no seu estado natural e internarse nas súas galerías supón unha experiencia inesquecible. Unha paisaxe de estalactitas, estalagmitas, ríos e lagos subterráneos que farán as delicias dos máis aventureiros.

Horario:

Venres a domingo: 12.00 e 17.00h.
Mércores a domingo en verán. Visitas guiadas.
Pechada de decembro a marzo.
Teléfono: 982 507 177
Consultar prezo.
Entrada prohibida a menores de 12 anos.

PRAZA DA CATEDRAL

43°25'41.1"N 7°21'47.5"W

A catedral de Mondoñedo (s. XIII) é o símbolo máis representativo da vila, declarada Monumento Nacional en 1902. Sabes que a chanan catedral "axeonllada" pola súa pouca altura e proporcións perfectas. Fíxate no rosetón da fachada e do efecto que no seu interior fan as vidreiras de cores.

É case obrigado degustar a torta de Mondoñedo. Podes facelo, entre outros locais,

no Rei das Tartas en fronte da Catedral, e has ver que se inspiraron no rosetón para a súa decoración.

Senta con Álvaro Cunqueiro (1911-1981), natural da vila e un dos escritores máis representativos da literatura galega do século XX, para contemplar o tranquilo discorrer da praza e o pintoresco conxunto de casas de soportais e galerías brancas.

BARRIO DOS MUÍÑOS

43°25'32.5"N 7°21'27.8"W

Deixando atrás a praza, pasa xunto á Fonte Vella (s. XVI) para entrar neste barrio, no que ainda se conservan varios oficios tradicionais: o zoqueiro, o titiriteiro e a alfareira, que organizan visitas guiadas.

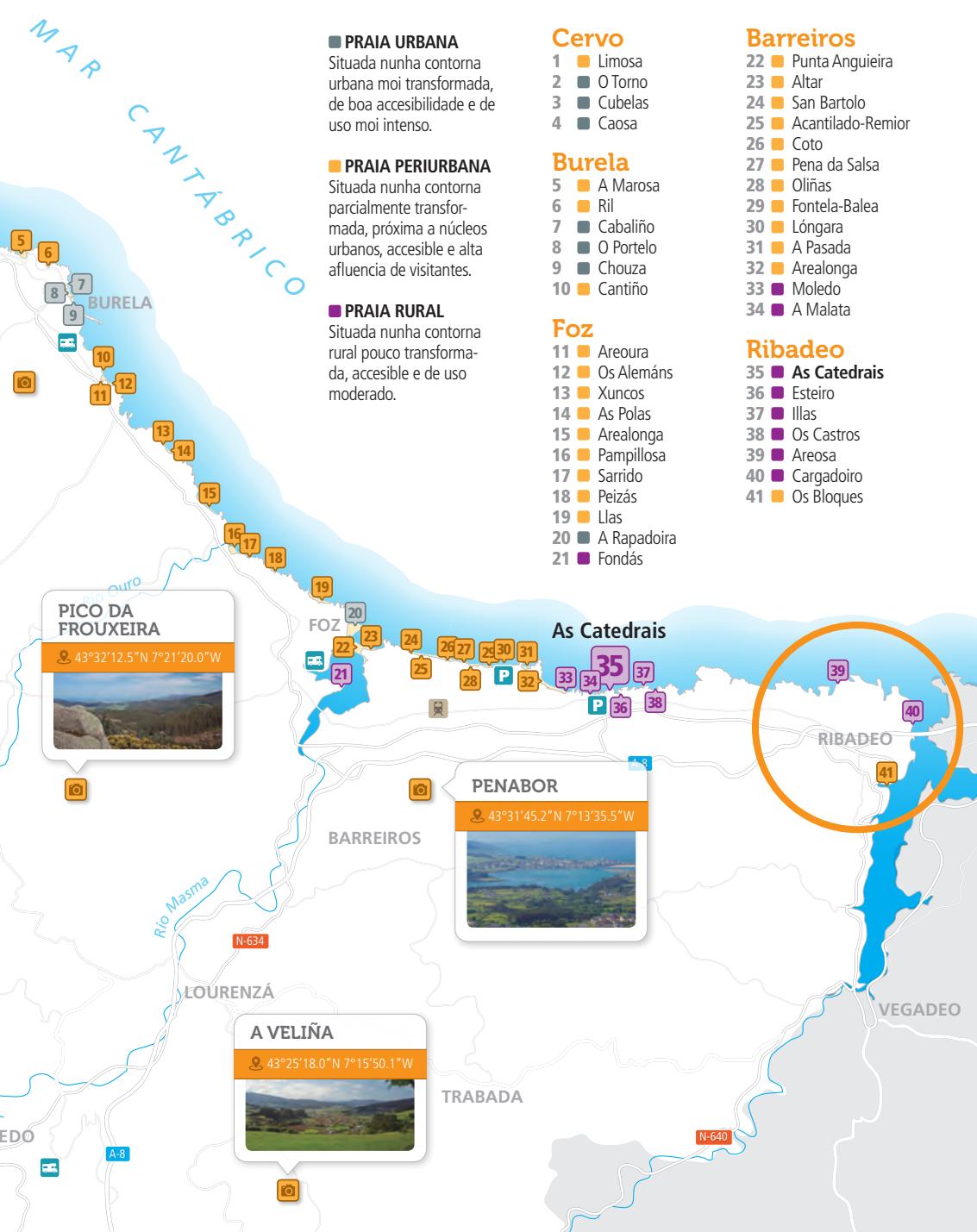
Pasea por esta pequena Venecia mindoniense, onde a agua do río que baixa da montaña se canalizou para construir os seus famosos muíños. Tamén

aquí atoparás a ponte do Pasatempo, de orixe medieval e asociada á lenda do mariscal Pardo de Cela (ver páxina 18). Este señor feudal foi executado en 1493 na praza da Catedral, onde un monólito nos recorda este feito histórico. Díse que nesa ponte entrevieron á súa muller (de aí o nome) para que non chegara a tempo co indulto dos reis para salvalo.

PRAIAS E MIRADOIROS

Ao longo do litoral atoparás praias para todos os gustos. Para deleitarte coa paisaxe, podes visitar os miradoiros. A maioría están preto da costa e dan conta da inmensidáde deste mar.

gàlicia
o bo camiño

XUNTA
DE GALICIA

Información de utilidade

Praia Arealonga
(Foz)

OFICINAS DE TURISMO

Alfoz

- A Seara s/n, 27773 Alfoz
- 982 558 581
- www.concellodealfoz.info

Barreiros

- Vila, 63. San Cosme 27790 Barreiros
- 982 134 400
- www.concellodebarreiros.com

Burela

- Porto Pesqueiro s/n 27880 Burela
- 982 580 609
- www.burela.org

Cervo (concello)

- Estrada Sargadelos, 22 Viladesuso. 27888 Cervo
- 982 557 777
- www.concellodecervo.com

Faro de punta
Atalaia (San Cibrao,
Cervo)

Catedral de
Mondoñedo

MUSEOS, CENTROS DE INTERPRETACIÓN E OUTROS RECURSOS

Museo Histórico de Sargadelos

- Casa da Administración s/n As Fábricas - Sargadelos 27891 Cervo
- 982 557 905
- 630 523 621

Museo Provincial do Mar

- Avenida da Mariña, 27 San Cibrao. 27890 Cervo
- 982 594 572

Centro de Interpretación da Faba

- Praza do Conde Santo s/n. Vilanova de Lourenzá 27760 Lourenzá
- 982 121 006

Mosteiro de San Salvador - Museo de Arte Sacra

- Praza do Conde Santo s/n. Vilanova de Lourenzá 27760 Lourenzá
- 982 121 104

Fábrica de Sargadelos

- Paraño s/n 27891 Cervo
- 982 557 841

Parque Etnográfico da Auga Finca Galea

- Castro de Ouro s/n 27776 Alfoz
- 982 571 236

Asociación de Redeiras Cabo Burela

- Avenida da Mariña s/n 27880 Burela
- 608 298 933

Porto de Burela

Torre da Homenaxe
(Alfoz)

Praia
das Catedrais
(Ribadeo)

Vilanova de Lourenzá

- Lourenzá (concello)
Praza do Conde Santo s/n 27760 Lourenzá
982 121 552
www.concellodelourenza.gal

- Mondoñedo
Praza da Catedral, 34 27740 Mondoñedo
982 507 177
www.concellomondonedo.es

- Ribadeo
D. Gamallo Fierros s/n 27700 Ribadeo
982 128 689
www.ribadeo.gal

Miradoiro de monte
Castelo (Burela)

Cerámica de
Sargadelos (Cervo)

Castro de
Fazouro (Foz)

INFORMACIÓN SANITARIA

- Urxencias médicas 061
- Atención sanitaria Sergas 902 400 116
- Hospital da Costa (Burela) 982 589 900 / 982 589 988

SEGURIDAD CÍDADÁ

- Emerxencias 112
- Garda Civil 062
- Policía Local 092
- Incendios forestais 085
- Taxis Ribadeo 982 128 111

OUTROS SERVIZOS

- Renfe 902 320 320
- Estación de Tren FEVE 982 130 739
- Estación de autobuses de Ribadeo 982 128 042
- Estación de autobuses de Burela 982 585 886
- Taxis Ribadeo 982 128 111

alén das CATEDRAIS...

Rutas para descubrir este recanto de Galicia

alén das CATEDRAIS...

Rutas para descubrir este recanto de Galicia

Visitar As Catedrais

Durante os meses de verán (do 1 de xullo ao 30 de setembro) e en Semana Santa é preciso solicitar unha autorización. Esta é gratuita e pódese conseguir online na web <http://ascatedrais.xunta.es>

Mapa de RUTAS

● Rutas de entre 1 e 2 horas ● Rutas de entre 2 e 3 horas

MAR E NATUREZA INFINITA

- P.06 ① A ría azul de Ribadeo
 - Faro de illa Pancha • Forte San Damián • O Cargadoiro • Capela de San Miguel • Porto deportivo
- P.08 ② Das Catedrais a Rinlo
 - Praia Os Castros • Cetaria
- P.10 ③ De Rinlo a illa Pancha
 - Rinlo • Castro da Piñeira • Castro das Grovas • Faro de illa Pancha
- P.12 ④ Barreiros é mar
 - Punta do Castro • Punta Corveira • Praia Fontela
- P.14 ⑤ Rinlo, berce do percebe
 - Cetaria • Barrio mariñeiro • Casa de don Inocencio

PERCORRIDOS POLA HISTORIA

- P.18 ⑥ Os pasos do mariscal Pardo de Cela
 - Torre da Homenaxe • Museo da Auga de Finca Galea
- P.20 ⑦ Historia e mar en San Cibrao
 - Museo Provincial do Mar • Praia Cubelas • Faro de punta Atalaia
- P.22 ⑧ Lourenzá, a terra da faba
 - Centro de Interpretación da Faba • Mosteiro de San Salvador
- P.24 ⑨ A cultura castrexa na Mariña
 - Centro de Interpretación da Mariña • Castro de Fazouro

PEGADA INDUSTRIAL

- P.28 ⑩ A cerámica de Sargadelos
 - Fábrica de Sargadelos • Museo Histórico de Sargadelos
- P.30 ⑪ A pesca do bonito en Burela
 - Barco-museo boniteiro "Reina del Carmen" • Asociación de Redeiras Cabo Burela

OLLADA Á ARQUITECTURA

- P.34 ⑫ O recordo indiano en Ribadeo
 - Praza de España • Rúa Rodríguez Murias • Barrio de San Roque • Casa de Sela e xardín de indios
- P.36 ⑬ A riqueza de Mondoñedo
 - Praza da Catedral • Barrio dos Muíños

Rede Natura 2000
Río Ouro, Ría de Foz-Masma
e As Catedrais

Reserva da biosfera
Río Eo, Oscos e Terras de Burón

